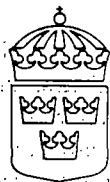

Arbetsmarknadsutskottets

betänkande

1988/89:AU17

Tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan (prop. 1988/89:106)

1988/89
AU17

I proposition 1988/89:106 om tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan hemställer regeringen att riksdagen godkänner tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1988/89:106, vari föreslås att riksdagen godkänner tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan. Utskottet tillstyrker bifall till propositionen.

Utskottet

De fyra nya rättigheter som införs genom tilläggsprotokollet finns uppräknade i protokollets del I och preciseras närmare i fyra olika artiklar i del II.

Artikel 1 punkt 1 gäller alla arbetstagares rätt till lika möjligheter och lika behandling i frågor som rör anställning och yrkesutövning utan diskriminering på grund av kön. I artikeln utfäster sig de fördragsslutande staterna att erkänna rätten till lika behandling av arbetstagarna utan diskriminering på grund av kön och att vidta lämpliga åtgärder för att tillförsäkra och främja tillämpningen av denna rätt bl.a. beträffande anställningsvillkor och arbetsförhållanden, inbegripet lön.

Kraven i artikel 1 tillgodoses framför allt genom lagen (1979:1118) om jämställdhet mellan kvinnor och män i arbetslivet (jämställdhetslagen). Lagen förbjuder arbetsgivare att missgynna kvinnor och män på grund av kön. Missgynnande på grund av kön föreligger enligt 4 § jämställdhetslagen bl.a. när en arbetsgivare gör skillnad mellan kvinnor och män, när de utför arbete som enligt kollektivavtal eller praxis inom verksamhetsområdet är att betrakta som lika eller som är likvärdigt enligt en överenskommen arbetsvärdering, såvida inte skillnaden beror på annat än arbetstagarens kön.

Arbetsvärdering som metod att fastställa lön förekommer inom industrin men är mindre vanligt på arbetsmarknaden i övrigt. Anledningen härtill torde vara att det saknas partsöverenskommelser om arbetsvärdering.

Detta förhållande kan i sin tur innebära svårigheter att få klarhet i frågan om det föreligger lika lön för likvärdigt arbete i det enskilda fallet och därmed missgynnande på grund av kön. Arbetsdomstolen har hittills inte haft något sådant fall uppe till prövning.

Utskottet har nyligen i annat sammanhang – utskottets yttrande 1988/89:AU3y till utrikesutskottet över motioner om Sverige och den västeuropeiska integrationen – pekat på att EG:s likalönsdirektiv går längre än den svenska jämställdhetslagens förbud mot lönediskriminering. Enligt EG-direktivet förutsätts nämligen arbetsvärdering i någon form. Detta förhållande medför – framhöll utskottet – att EG:s arbetstagare vid en nationell domstol har större möjligheter att kräva lika lön för likvärdigt arbete. Utskottet konstaterade att EG-aspekten kommer att beaktas vid den pågående utvärderingen av jämställdhetslagen (dir. 1988:33 och dir. 1988:43).

1988/89:AU17

Enligt direktiven till utvärderingen av jämställdhetslagen bör den hittillsvarande tillämpningen av lagen kartläggas, resultatet analyseras och på grundval av denna analys bör föreslås de förändringar som kan anses påkallade för att lagen bättre skall uppfylla sitt ändamål att främja kvinnors och mäns lika rätt i fråga om bl.a. arbete och arbetsvillkor.

Eftersom pågående utredningsarbete syftar till att lagen bättre skall uppfylla sitt ändamål att främja lika behandling anser utskottet att det inte föreligger hinder mot att godkänna artikel 1 punkt 1 i tilläggsprotokollet.

Inte heller i övrigt föreligger enligt utskottets mening hinder för godkännande av tilläggsprotokollet.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:106 godkänner tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan.

Stockholm den 18 april 1989

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Sonja Rembo (m), Marianne Ståhlberg (s), Lahja Exner (s), Anders G Högmark (m), Gustav Persson (s), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Mona Saint Cyr (m), Kersti Johansson (c), Lars-Ove Hagberg (vpk), Anna Horn af Rantzien (mp), Monica Öhman (s), Eivor Husing (s), Göran Engström (c) och Sigge Godin (fp).